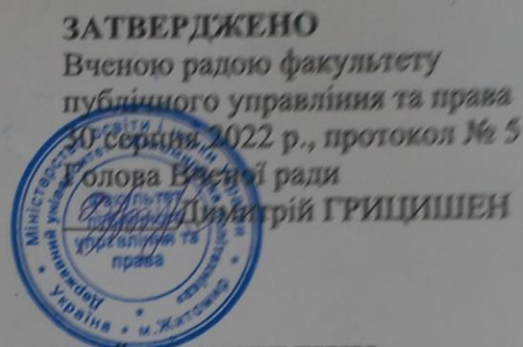

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 9

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10. «ПОЛІТОЛОГІЯ І ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Молодший бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»
освітньо-професійної програми «Екологія»
факультет публічного управління та права
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
протокол № 8 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Іван ДРАГАН
Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина ДАВИДОВА
Ірина ДАВИДОВА

Розробник: к. філос. н., доцент кафедри
національної безпеки, публічного управління та адміністрування
Ольга ГОРДІЙЧУК

Житомир
2022 – 2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 10 «Екологія»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність спеціальності 101 «Екологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 5	Освітній ступінь: «Молодший бакалавр»	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні	
		16 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	--
		Самостійна робота	
		58 год.	74 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36% / 64%

для заочної форми навчання – 15% / 75%

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 9

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Політологія і основи державного управління» належить до циклу загальної підготовки обов'язкових освітніх компонент навчального плану підготовки студентів з спеціальності 101 Екологія, освітньо-професійної програми «Екологія».

Метою дисципліни є вивчення основної проблематики сучасної політичної науки, зокрема предмету і методів політології, розвитку політики як суспільного явища, історію політичної думки, проблем функціонування політичного життя, утвердження громадянського суспільства і демократії, функціонування політичної системи та її інститутів, питань політичної свідомості і політичної культури, важливості критичного мислення, проблем світового політичного процесу і міжнародних відносин, напрямків і способів політичного прогнозування, способів та механізмів впливу громади на владу та ін.

Предметом дисципліни є феномен політичної влади, закономірності її функціонування та розвитку, її використання у суспільстві.

Завдання:

- вивчення основних політичних вчень, концепцій та напрямків, політичних феноменів і цінностей (політична діяльність, політичний процес, політична влада, політичний режим, політична система, політичне лідерство, політичний конфлікт, політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство);
- оволодіння навичками формувати і відстоювати свою життєву (політичну) позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави;
- засвоєння вмінь давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів;
- орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі;
- об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу соціальну інформацію.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

K08. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K14. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для пошуку інформації, проведення екологічних досліджень та візуалізації отриманих результатів.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими **наступних програмних результатів навчання** за спеціальністю 101 Екологія:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **результати навчання**:

ПР07. Уміння формувати тексти, робити презентації та повідомлення, доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу.

ПР11. Здатність застосовувати практичні навички одержання та візуалізації інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 9

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1: Історія політичних вчень.

Тема 1. Політологія як система знань про політику

Необхідність і актуальність вивчення політології. Зміст політологічної науки. Характеристика основних закономірностей понять і категорій політології. Функції і методи політології. Співвідношення національного і загальнолюдського. Структура курсу та основні завдання політології. Місце, специфіка та роль політології в системі наук про суспільство: політологія і філософія, політологія і політекономія, політологія і соціологія, психологія, демографія, право. Основні джерела курсу та його структура. Критичне мислення.

Тема 2. Історія зарубіжної політичної думки.

Зародження політичної думки (в період розкладу первіснообщинного ладу, паралельно з процесом формування держави і права). Стародавній Китай. Суспільно-політичні погляди Конфуція, Мо Цзи, Лао Цзи і прихильників школи легістів. Політичні доктрини античності. Політичні погляди Платона та Арістотеля. Християнська політична теорія Томи Аквінського. Політичне вчення Марсілія Падуанського. Н. Макіавеллі як засновник нової світської науки. Політичні праці Н. Макіавеллі («Правитель», «Історія Флоренції»). Сутність і зміст макіавелізму. Політичні погляди Ж. Бодена. Політичні ідеї утопічного соціалізму. Становлення й розвиток політичної думки Нового часу. Т. Гоббс і його вчення про державу («Левіафан»). Теорія суспільного договору. Політичні вчення періоду буржуазних революцій в Голландії і Англії (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Дж. Локк). Політологічні вчення Просвітництва. Раціоналістичне трактування політики в працях французьких просвітників (Ш-Л.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо). Філософсько-правові концепції в Німеччині XVIII-XIX ст. (І. Кант, Г. Гегель).

Тема 3. Основні політико-ідеологічні доктрини XIX-XX століття.

Ліберальні концепції політики. Лібералізм як політична ідеологія, основні риси. (Б. Анрі Констан де Ребек, Ієремія Бентам). Позитивізм як філософське обґрунтування лібералізму. Неолібералізм. Консерватизм і неоконсерватизм (Дж. Мейнард Кейнс, Мілтон Фрідман, Август Фрідріх фон Хаєк). Ліві і ліво-центристські доктрини критичний утопічний соціалізм, марксизм, ленінізм, соціал-демократія. Екстремістські політико-ідеологічні доктрини: анархізм, троцькізм, фашизм. Християнська демократія.

Тема 4. Історія вітчизняної політичної думки.

Політична думка княжої доби. Становлення і розвиток політичної думки в епоху Київської Русі: історичне та світоглядне тло. Політичні ідеї твору митрополита Іларіона «Слово про закон і благодать». Розвиток політичних ідей у «Повісті минулих літ». «Повчання» Володимира Мономаха як політичний заповіт. Ідея політичного об'єднання українських земель у творі «Слово о полку Ігоревім». Значення політичних ідей княжої доби для подальшого розвитку вітчизняної політичної думки. Політична думка Галицько-Волинського князівства та литовсько-польської доби (до Люблінської унії). Політичні засади державності в Литовських статутах. Відокремлення політичної науки від теології в поглядах Ю. Котермак-Дрогобича. Сутність держави та проблеми політичної влади в суспільно-політичних поглядах С. Оріховського-Роксолана. Політична думка другої половини XVI століття. Суспільно-політичний світогляд І. Вишенського. Українська політична думка в добу визвольних змагань XVII століття. Формування ідеології українського козацтва. Державницька концепція Б. Хмельницького. Конституція Пилипа Орлика. Суспільно-політичні погляди С. Яворського. Концепція держави освіченого абсолютизму Ф. Прокоповича. Українська політична думка XIX століття. Політична програма Кирило-Мефодіївського товариства. Політична позиція Т. Шевченка та його внесок у формування політичних поглядів кирило-мефодіївців. Характеристика суспільно-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 9

політичних поглядів М. Костомарова. Особливості політичних поглядів М. Драгоманова. Еволюція суспільно-політичних поглядів Івана Франка. Політичні концепції українських мислителів кінця XIX – XX ст.: лібералізм (Б. Кістяківський); консерватизм (В. Липинський, С. Томашівський); соціалізм (М. Грушевський); націонал-демократизм (С. Дністрянський, В. Старосольський, О. Бочковський); націонал-комунізм (В. Винниченко, М. Хвильовий); націоналізм (М. Міхновський, Д. Донцов, М. Сціборський). Політичні погляди представників українського національно-самостійницького напрямку: державницька доктрина В. Чорновола; антиколоніальні ідеї Л. Лук'яненка; критика радянського імперського режиму С. Хмарою

Тема 5. Політична влада

Політична сфера життя суспільства, її характерні риси. Політика як складне суспільне явище, як наука і мистецтво, співвідношення економіки і політики, права, моралі і культури. Види політики - економічна, соціальна, культурна, технічна, воєнна і ін. Природа і джерела, структура і класифікація влади. Функції політичної влади. Влада як основний елемент політичної системи. Аналіз влади як глобального феномена, властивого і природі, і людському суспільству. Суб'єкт і об'єкт влади. Право і влада. Макс Вебер про три типи владного панування (раціональний, традиційний, харизматичний). Головні принципи реалізації влади. Принцип поділу влади. Влада і лідерство. Влада і мораль. Структура політичної влади в Україні. Природа тоталітарної влади.

Тема 6. Історія розвитку політичних систем в Україні

Сутність, структура політичної системи та їх характеристика. Поняття суспільна система та політична система. Відносна самостійність політичної системи. Структура політичної системи. Політичні відносини, політична ідеологія, політичні і правові норми. Функції політичної системи. Історичні типи (форми) політичних систем. Структура політичної системи України та проблеми її реформування. Адміністративні реформи в Україні. Суть політичного процесу. Структура політичного процесу. Політичні режими як характеристики функціонування політичної системи (тоталітарний, авторитарний, демократичний).

Змістовний модуль 2. Теорія політики.

Тема 1. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава та громадянське суспільство

Держава як основна і універсальна політична організація суспільства. Походження і сутність держави. Структура державного механізму і характеристика його компонентів. Історичні типи держави. Основні тенденції розвитку сучасної держави. Форми політичного правління і державного устрою. Правова держава, визначення, суть, основні ознаки. Поділ влади: сутність, принцип і механізми взаємодії. Побудова правової, демократичної, суверенної держави - стрижень національного відродження України. Громадянське суспільство. Сучасні концепції громадянського суспільства. Громадянське суспільство як сфера самоуправління вільних індивідів та добровільно організованих громадян високого соціального статусу. Шляхи формування громадянського суспільства, правової, соціальної держави у суверенній Україні.

Тема 2. Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура та політична свідомість

Людина як об'єкт і суб'єкт політики. Політична участь людини. Класифікація типів людей щодо їх участі в політиці. Сутність політичної соціалізації людини. Політика і громадянин. Громадянин у політичному житті суспільства. Закон України «Про громадянство України». Поняття, типологія та механізм формування політичних еліт. Виникнення понять «еліта» і «політична еліта». Загальні причини існування еліт. Теорія еліт Г. Моски, В. Парето, Р. Міхельса. Основні напрямки сучасних елітарних теорій: макіавеллістська школа, ціннісні теорії, теорії демократичного елітаризму, концепція

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 9

плюралізму еліт, ліволіберальні концепції. Типологія еліт. Політична еліта України: особливості формування та етапи еволюції. Д. Донцов, В. Липинський, М. Драгоманов про роль еліти у державотворенні. Політична еліта і правлячий клас. Шляхи становлення сучасної еліти в Україні.

Лідерство і його специфіка у політичному аспекті. Поняття лідерства. Ідеї лідерства в історії. Об'єктивні і суб'єктивні сторони лідерства. Основні концепції політичного лідерства: теорія рис, ситуаційна теорія конституюнтів, психологічна концепція, інтерактивний аналіз. Класифікація, функції та тенденції розвитку політичного лідерства. Культ особи. Критерії оцінки популярності та ефективності діяльності політичного лідера у сучасній Україні.

Політична свідомість як відображення політичного буття. Обумовленість політичної свідомості соціальне економічними, історичними, культурними умовами розвитку суспільства. Структура і рівні політичної свідомості: емпірична і теоретична, повсякденна і наукова, ідеологічна і соціально-психологічна. Політична свідомість і політична ідеологія: діалектика їх специфіки та взаємозв'язку. Авторитарна і демократична свідомість. Рівні і типи політичної свідомості. Групова і масова політична свідомість. Громадська думка і її функції. Загальне поняття політичної культури. Широкий і вузький смисл поняття «політична культура». Політична культура як синтез всесвітньо- історичного досвіду розвитку політичної сфери життєдіяльності людства. Функції політичної культури. Національна культура. Етнічний стереотип і його політичний потенціал. Плюралізм і політична культура. Класифікація видів політичної культури. Варіант західної типологізації (Г.Алмонда і О.Верби). Завдання, становлення і основні шляхи формування демократичної культури.

Тема 3. Політичні партії і партійні системи.

Поняття політичної партії. Основні історичні форми розвитку партійної організації. Аспекти вивчення партії: соціальна база і склад, політична платформа, ідеологічна орієнтація, електоральний корпус (електорат). Поняття "партійної системи". Типологія партійно-політичних систем. Політичні партії в Україні: їх соціальна база, політична платформа і ідеологічна орієнтація, роль і місце в політичному житті. Партійно-політична система в Україні: від однопартійної монополії до реального плюралізму. Політичні партії в Україні та їх основні типи. Перспективи розвитку політичних партій в умовах сучасної України

Тема 4. Демократія. Вибори та виборчі системи.

Поняття демократії. Історичні передумови її виникнення, характерні риси. Атрибути демократії (гласність, плюралізм, лібералізм та ін.). Демократичні принципи і демократичні процедури. Демократія і свобода особи. Виміри демократії. Багатоманітність тлумачення демократії. Нормативний та описовий (описово-емпіричний) підходи до визначення демократії. Принципи (ознаки) демократії. Основні концепції демократії. Передумови та шляхи демократизації українського суспільства. Ціннісне, раціонально-утилітарне та системне обґрунтування демократії. Економічні, соціальні, політико-культурні, релігійні та зовнішньополітичні передумови демократії в Україні. Загальні моделі демократизації (лінійна, циклічна, діалектична). Шляхи лібералізації та реформування українського суспільства. Конституція України про політичні права і свободи. Від посттоталітаризму до демократії. Особливості становлення й розвитку демократії в сучасній Україні. Роль молоді у розвитку демократичних процесів в Україні. Вибори, їх класифікація та особливості при різних політичних режимах. Вибори в Україні. Класифікація виборів за територіальною ознакою, за об'єктом, за часом проведення, за кількісною ознакою участі, з огляду на правові наслідки, за порядком визначення результатів виборів. Принципи виборчого права та організація демократичних виборів. Принципи регламентації виборчого права. Поняття про ценз (осідлості, віковий), виборчу заставу, принципи поділу на виборчі округи (багатомандатні і одномандатні). Система чинного виборчого законодавства України. Типи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 9

(моделі) виборчих систем - мажоритарна, пропорційна і змішана. Різновиди мажоритарної (абсолютною, відносною більшості і преференційна) і пропорційної (відкриті і закриті списки). Змішана виборча система. Виборча квота (метр), виборчий поріг. Преваги і недоліки застосування різних типів систем. Співвідношення виборчої і партійно- політичної систем. Особливості виборчого процесу в Україні.

Тема 5. Політичний менеджмент і маркетинг.

Політичний менеджмент як система управління політичними процесами. Структура політичного менеджменту. Етапи прийняття політичних рішень. Поняття «політичний маркетинг» у предметному полі політології. Політичний та комерційний маркетинг: спільні й відмінні риси. Політичний маркетинг як вид політичних технологій і як система заходів або діяльність, спрямована на створення, підтримання чи зміну поведінки виборців. Політичний ринок як система взаємодії конкуруючих політичних сил. Функції і види політичного маркетингу. Сегментація політичного ринку. Сегментація за географічним принципом, за демографічним принципом; за психографічними факторами. Політичний імідж. Характеристики політичного іміджу. Способи формування політичного іміджу. Політична реклама.

Тема 6. Світова політика і міжнародні відносини

Характер і форми міжнародних відносин. Міжнародні відносини як система економічних, політичних, військових і інших зв'язків у світі між державами, міждержавними та іншими об'єднаннями. Критерії класифікації міжнародних відносин. Типи міжнародних відносин. Типи міжнародних об'єднань та їх різноманітні політичні ролі: політичних і неополітичних (економічних, релігійних та Ін.), державних і недержавних (неурядових) організацій. ООН як міжнародний політичний механізм універсального типу. Роль основних міжнародних угруповань блоків, рухів тощо.

Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Мета і принципи зовнішньої політики Української держави. Міжнародні відносини України з державами світу. Міжнародна діяльність України в організаціях системи ООН та ін. Специфіка глобальних проблем у постбіполярному світі. Проблема формування нового світового порядку та підходи до їх вирішення. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Зміни в міжнародній політиці в умовах російсько-української війни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 9

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лр	інд	ср		л	п	лр	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Історія політичних вчень												
Тема 1 Політологія як система знань про політику	7	2	2	-	-	3	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Історія зарубіжної політичної думки.	7	-	-	-	-	7	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Основні політико-ідеологічні доктрини XIX-XX століття.	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 4. Історія вітчизняної політичної думки	9	-	2	-	-	7	8	-	2	-	-	6
Тема 5. Політична влада	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Тема 6. Історія розвитку політичних систем в Україні	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Всього	45	8	8	-	-	29	45	4	4	-	-	37
Змістовний модуль 2. Теорія політики												
Тема 1. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава та громадянське суспільство	7	-	2	-	-	5	-	-	2	-	-	6
Тема 2. Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура та політична свідомість	7	-	2	-	-	5	-	-	2	-	-	6
Тема 3. Політичні партії і партійні системи	8	2	2	-	-	4	-	2	-	-	-	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 9

Тема 4. Демократія. Вибори та виборчі системи	8	2	2	-	-	4	-	2	-	-	-	6
Тема 5. Політичний менеджмент і маркетинг	7	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	6
Тема 6. Світова політика і міжнародні відносини	8	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	7
Всього	45	8	8	-	-	29	45	4	4	-	-	37
Разом	90	16	16	-	-	58	90	8	8	-	-	74

5. Теми практичних занять

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Політологія як система знань про політику	2
2.	Плюралізм політичних концепцій XIX – XX ст.	2
3.	Історія вітчизняної політичної думки.	2
4.	Політична влада	2
5.	Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава та громадянське суспільство	2
6.	Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура та політична свідомість	2
7.	Політичні партії і партійні системи	2
8.	Демократія. Вибори та виборчі системи	2
	Разом	16

(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія вітчизняної політичної думки.	2
2.	Політична влада	2
3.	Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 9

	держава та громадянське суспільство	
4.	Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура та політична свідомість	2
	Разом	8

6. Самостійна робота

1. Політологія як система знань про політику

Основні джерела курсу та його структура.

2. Історія зарубіжної політичної думки.

Зародження політичної думки (в період розкладу первіснообщинного ладу, паралельно з процесом формування держави і права).

Стародавній Китай. Суспільно-політичні погляди Конфуція, Мо Цзи, Лао Цзи і прихильників школи легістів.

Політичні доктрини античності. Політичні погляди Платона та Арістотеля.

Християнська політична теорія Томи Аквінського.

Політичне вчення Марсілія Падуанського.

Н. Макіавеллі як засновник нової світської науки. Політичні праці Н. Макіавеллі («Правитель», «Історія Флоренції»). Сутність і зміст макіавелізму.

Політичні погляди Ж. Бодена.

Політичні ідеї утопічного соціалізму.

Становлення й розвиток політичної думки Нового часу. Т. Гоббс і його вчення про державу («Левіафан»). Теорія суспільного договору.

Політичні вчення періоду буржуазних революцій в Голландії і Англії (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Дж. Локк).

Політологічні вчення Просвітництва. Раціоналістичне трактування політики в працях французьких просвітників (Ш.-Л.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо)

Філософсько-правові концепції в Німеччині XVIII-XIX ст. (І. Кант, Г. Гегель)

3. Основні політико-ідеологічні доктрини XIX-XX століття.

Позитивізм як філософське обґрунтування лібералізму.

4. Історія вітчизняної політичної думки.

Значення політичних ідей княжої доби для подальшого розвитку вітчизняної політичної думки.

Політична думка Галицько-Волинського князівства та литовсько-польської доби (до Люблінської унії). Політичні засади державності в Литовських статутах.

5. Політична влада

Головні принципи реалізації влади.

Влада і лідерство.

Влада і мораль.

6. Історія розвитку політичних систем в Україні

Сутність, структура політичної системи та їх характеристика.

Структура політичної системи.

Політичні відносини, політична ідеологія, політичні і правові норми. Функції політичної системи.

Історичні типи (форми) політичних систем.

Структура політичної системи України та проблеми її реформування.

Суть політичного процесу.

Структура політичного процесу.

Політичні режими як характеристики функціонування політичної системи (тоталітарний, авторитарний, демократичний).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 9

7. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава та громадянське суспільство

Побудова правової, демократичної, суверенної держави - стрижень національного відродження України.

Шляхи формування громадянського суспільства, правової, соціальної держави у суверенній Україні.

8. Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура та політична свідомість

Політика і громадянин. Громадянин у політичному житті суспільства. Закон України «Про громадянство України».

Д. Донцов, В. Липинський, М. Драгоманов про роль еліти у державотворенні. Політична еліта і правлячий клас.

Культ особи.

Політична свідомість і політична ідеологія: діалектика їх специфіки та взаємозв'язку.

9. Політичні партії і партійні системи.

Перспективи розвитку політичних партій в умовах сучасної України.

10. Демократія. Вибори та виборчі системи.

Загальні моделі демократизації (лінійна, циклічна, діалектична).

Конституція України про політичні права і свободи.

Преваги і недоліки застосування різних типів виборчих систем.

11. Політичний менеджмент і маркетинг.

Етапи прийняття політичних рішень.

Політична реклама.

12. Світова політика і міжнародні відносини

Специфіка глобальних проблем у постбіполярному світі.

Роль ООН у врегулюванні важливих проблем людства. Зміни в міжнародній політиці в умовах російсько-української війни.

7. Індивідуальні завдання

Підготовка презентацій та написання есе щодо проблемного питання за темою заняття.

8. Методи навчання

Для вивчення курсу використовуються методи навчання такі, як: способи спільної праці викладача та студента, за допомогою яких викладач надає студенту можливість отримати певні знання, інформацію, сприяє розвитку навичок та вмінь, здібностей, що необхідні майбутньому фахівцю.

Основними методами навчання є:

– викладання матеріалу на практичних заняттях за темами, що наведені у програмі навчальної дисципліни;

– пояснення як послідовне логічне викладання складних питань, правил,

– метод обговорення матеріалу, що вивчається. Обговорення здійснюється у формі практичних занять та бесід у вільний від аудиторних занять час. Під час проведення практичного заняття з найбільш актуальних проблем курсу з метою більш якісного засвоєння учбового матеріалу використовуються дискусія;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 9

– метод вправ, який включає в себе вирішення завдань, що наведені у методичних рекомендаціях до вивчення курсу з кожної теми, аналіз конкретних ситуацій з використанням фактичного матеріалу, який готується як викладачем, так і студентами самостійно. Виконання вправ може здійснюватися як індивідуально кожним студентом під контролем викладача або самостійно, так і у формі виконання завдань групою у час відведений на аудиторні практичні заняття;

– самостійна робота студента, яка включає роботу з літературними джерелами з дисципліни; виконання практичних домашніх завдань та вправ; виконання індивідуальних завдань, а саме написання рефератів, есе, аналіз конкретної ситуації, складання конспектів-схем, підготовка доповідей з подальшим обговоренням за тематикою, що наведена у методичних рекомендаціях щодо вивчення курсу.

9. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, модульна контрольна робота, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на іспиті. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При **перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання** оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання рефератів.

При виконанні **модульних (контрольних) завдань** оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, інші завдання.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є іспит. Студент має право не складати іспит і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку і позитивно (більш ніж на 60 балів) вирішив тестові завдання.

Якщо студент отримав незадовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти іспит.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
8	8	9	8	9	8	8	9	9	8	8	8	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 9

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Баранівський В. Ф. Політологія: підручник. Київ: Національна академія управління, 2016. 236 с.
2. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180с.
3. Гончарук-Чолач Т. Історія українських та зарубіжних політичних вчень. Київ: Ліра-К, 2020. 228 с.
4. Європейська та євроатлантична інтеграція: навч. посібник; видання 2-ге [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, та ін.] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.
5. Історія політичної думки України: підручник; за заг. ред. Н. М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с. <https://zenodo.org/record/3627820>
6. Кириченко В. Політичні системи світу. Кредитно-модульний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 218 с.
7. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів : «Новий Світ-2000», 2017.
https://shron3.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Politychna_dumka_XX_pochatku_XXI_stolit_metodolohichnyi_i_doktrynalnyi_pidkhody_Tom_2.pdf?
8. Слюсар В. М. Насилля: соціально-філософська природа. Житомир: Вид-во Євенок О. О., 2017. 450 с.
9. Томахів В. Політологія: навчальний посібник. вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 224 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 9

10. Требін М. П. Соціально-політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
11. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 256 с.
12. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.

Допоміжна література

1. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів. Політика. Київ: КМ-Букс, 544 с.
2. Возняк, Т. Геополітичні контексти війни в Україні. Львів : Незалеж. Культуролог. Журнал «І» : Ліга-Прес, 2015.
3. Гелей С. Д. Рутар С. М. Політологія: навчальний посібн. [9-те вид., переробл. і доп.]. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 370 с.
4. Гобатенко В. П., Остапенко М. А., Горбатенко І. А. Історія політичної думки в Україні: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 128 с.
https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ist_polit_dumk.pdf
5. Горбулін В. П., Власюк О. С., Кононенко С. В. Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна. Київ: НІСД, 2015.
6. Дей М. О., Ткач О. І. Політологія у схемах, таблицях та визначеннях: [навч. посіб.]. Київ: Ліра-К, 2014. 170 с.
7. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу [Текст]: аналіт. доп. [кол. авт.: Я. А. Жаліло та ін. ; за ред. Я. А. Жаліла]; Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ: Вид-во Нац. ін-ту стратег. дослідж., 2019. 190 с.
8. Кельзен Г. Про сутність і цінність демократії [б. м.] : ВНТЛ-Класика, 2013.
9. Ми не є українофілами. Польська політична думка про Україну і українців: антологія текстів / за ред.: Павла Ковалю, Яна Олдаковського, Моніки Зухняк. Київ: Києво-Могилян. акад., 2012.
10. Піча, В. М. Політологія : підруч. для студ. вищ. закл. освіти / Піча В. М., Хома Н. М. ; за заг. ред. В. М. Пічі. 5-те вид., виправи, і доповн. Львів: Магнолія 2006, 2013. 303 с.
11. Політична наука. Методи досліджень : підруч. для студ. вищ. навч. закл.; за ред. О. А. Габрієляна; [кол. авт.: О. А. Габрієлян та ін.]. Київ: Академія, 2012.
12. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету та навчально-наукового інституту педагогіки денної та заочної форми навчання. Укл. Фаріон О. О. (Гордійчук). Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І. Франка, 2014, 108 с.
13. Фаріон (Гордійчук) О. Blended Learning як система інноваційних принципів та методів в освіті (на прикладі викладання дисципліни політології).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/081.00.1/Б/ОК10- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 9

Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки. 2015. № 3. С. 22–26.

14. Фаріон (Гордійчук) О. Студентське самоврядування як важливий чинник формування громадянського суспільства. Збірка матеріалів Міжнародна науково-теоретичної конференції «Глобалізований світ: випробування людського буття». Житомир, 6-7 жовтня 2017 С. 92-97.

15. Шульженко Ф. П. Соціально-правова держава в Україні: проблеми становлення та модернізації: монографія. Київ: КНЕУ, 2007. 390 с.

16. Kozlovets M. A., Slyusar V. M. Privatized violence: the essence and types of its implementation in modern world. The Bulletin of Yaroslav Mudryi National Law University. Series: Philosophy, philosophy of law, political science, sociology. 2020. № 4 (47). P. 94-111.

17. Slyusar V. Informational Violence in the Symbolic Exchange and Modern Mediareality: the Modus Dimension. Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences. 2019. № 1 (85). P. 25-35.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>

2. Бібліотека українських підручників: <http://pidruchniki.ws/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_ph/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=

4. Перша українська політична соціальна мережа: <https://politiko.ua/>

5. Офіційний сайт Верховної ради: <https://www.rada.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Офісу Президента України: <https://www.president.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Кабінету міністрів України: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/team>

8. Міжнародний республіканський інститут. Навчальні ресурси: <https://iri.org.ua/navchalni-resursy>